

EFEKTYWNOŚĆ PRODUKCJI WYBRANYCH ZBÓŻ W POLSCE W LATACH 2018-2020 (str. 5-22)

Irena Augustyńska¹, Magdalena Czulowska²

Abstrakt: W Polsce, jak i w całej Unii Europejskiej ponad 60% zużycia ziarna zbóż (ogółem) przeznaczane jest na paszę. Zazwyczaj jest to ziarno kukurydzy, pszenicy i jęczmienia. W związku z tym, celem pracy było określenie wyników produkcyjno-ekonomicznych z uprawy pszenicy ozimej, jęczmienia jarego i kukurydzy na ziarno, jak też próba oceny efektywności technicznej, ekonomicznej i środowiskowej ich produkcji oraz efektywności gospodarczej wyprodukowanego ziarna w latach 2018-2020. Dane dla 2018 roku to dane rzeczywiste, a dla lat 2019-2020 – szacunkowe. Analiza wykazała, że średnio w latach badań uprawa tych zbóż była dochodowa, przy czym najwyższy dochód uzyskano z kukurydzy, a najniższy – z jęczmienia. Kukurydza zajęła też pierwsze miejsce pod względem efektywności technicznej oraz efektywności gospodarczej ziarna, podczas gdy jęczmień – pod względem efektywności ekonomicznej i środowiskowej.

Słowa kluczowe: zboża, dochód z działalności, efektywność produkcji

¹ Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie | ORCID 0000-0002-4774-6382 | wkład pracy: 50% | e-mail: Irena.Augustynska@ierigz.waw.pl

² Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie | ORCID 0000-0002-5924-358X | wkład pracy: 50% | e-mail: Magdalena.Czulowska@ierigz.waw.pl

KIERUNKI AKTYWNOŚCI KÓŁ GOSPODYŃ WIEJSKICH NA PRZYKŁADZIE WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO (str. 23-39)

Barbara Chmielewska¹

Abstrakt: W artykule omówiono wkład kobiet zrzeszonych w Kołach Gospodyń Wiejskich (KGW) w poprawę poziomu życia na wsi w województwie mazowieckim. Zawarto w nim informacje ogólne na temat KGW, wyniki badań ankietowych przeprowadzonych wśród KGW oraz studium przypadków. KGW wnoszą znaczący wkład w społeczny rozwój wsi. Mają szczególną zasługę w działaniach na rzecz aktywizacji społecznej, integracji międzypokoleniowej, wprowadzania innowacji na wsi, doradzania mieszkankom wsi w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, opieki nad dziećmi, podtrzymania tradycji kulturowych, folklorystycznych, upowszechniania wyrobów rękodzielniczych oraz propagowania agroturystyki.

Słowa kluczowe: poziom życia, wieś, koła gospodyń wiejskich

¹ Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy | ORCID 0000-0003-1609-4809 | e-mail: chmielewska@ierigz.waw.pl

STOPIEŃ WYKORZYSTANIA INSTRUMENTÓW WSPARCIA W RAMACH DZIAŁANIA ROZWÓJ GOSPODARSTW I DZIAŁALNOŚCI ROLNICZEJ PROW 2014-2020 (str. 40-57)

Bogdan M. Wawrzyniak¹

Abstrakt: W artykule przeprowadzono analizę działania pod nazwą rozwój gospodarstw i działalności rolniczej w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020. Działanie to obejmowało pięć typów operacji, w ramach których badano stopień wykorzystania instrumentów wsparcia dla gospodarstw rolnych. Analizę wykorzystania środków finansowych dokonano w układzie województw, biorąc pod uwagę limity środków określonych przez ministra rolnictwa. W ramach działania realizowano operacje związane z premiami dla młodych rolników oraz wyznaczonymi kierunkami wspierania restrukturyzacji gospodarstw rolnych. Według danych Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa stopień wykorzystania przyznanych limitów środków wyniósł 36,9% (na koniec I półrocza 2020 r.). Wskaźnik był wyższy w przypadku operacji związanej z rozwojem przedsiębiorczości – rozwojem usług rolniczych (44,4%). Mniej korzystnie przedstawiały się dane dotyczące operacji związanej z premiami na rozpoczęcie działalności pozarolniczej (11,6%). Całkowite wykorzystanie instrumentów finansowych przeznaczonych na działanie jest wykonalne, pod warunkiem realizacji limitów środków określonych przez ministra rolnictwa i zabezpieczenia pełnego wsparcia w budżecie krajowym.

Słowa kluczowe: rozwój, restrukturyzacja, małe gospodarstwo, wsparcie finansowe

¹ Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy | e-mail: bogdan.wawrzyniak2@neostrada.pl

BIOAKTYWNE METABOLITY GRYKI (*FAGOPYRUM MILL.*) (str. 58-66)

Agnieszka Zawadzka¹, **Joanna Kobus-Cisowska**², **Barbara Stachowiak**³

Abstrakt: Gryka jest rośliną nie wymagającą specjalnych warunków glebowych i doskonale rośnie w trudnych warunkach środowiskowych, wykazując wysoką odporność na szkodniki i choroby. Gryka zwyczajna (*Fagopyrum esculentum Moench*) i gryka tatarska (*Fagopyrum tataricum* (L.) Gaertn.) są bogatym źródłem wielu składników odżywczych oraz związków bioaktywnych, m.in. takich jak rutyna, kwercetyna, emodyna, fagopiryryna. Dzięki znaczącym ilościom tych związków gryka została zaliczona do związków, które mogą wpływać na zdrowie. Warunki uprawy odgrywają ważną rolę w kształtowaniu cech nasion gryki.

Słowa kluczowe: uprawa, gryka, flawonoidy, rutyna, kwercetyna, emodyna, fagopiryryna

¹ Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu | wkład pracy: 70% | e-mail: Agnieszka.Zawadzka@KUBARA.pl

² Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu | ORCID 0000-0003-2834-0405 | wkład pracy: 15% | e-mail: joanna.kobus-cisowska@up.poznan.pl

³ Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu | wkład pracy: 15% | e-mail: barbara.stachowiak@up.poznan.pl

HELIKULTURA W POLSCE (str. 67-85)

Maciej Ligaszewski¹, Przemysław Pol²

Abstrakt: W prezentowanej pracy opisano podstawy helikultury, która stanowi w Europie, w tym również w Polsce, stosunkowo nową dziedzinę produkcji zwierzęcej. Obejmuje ona produkcję mięsa konsumpcyjnego, śluzu dla przemysłu kosmetycznego i jaj do produkcji „kawioru” jadalnych ślimaków lądowych z rodzaju *Helix* i *Cornu*. Na skalę przemysłową przedmiotem produkcji towarowej są dwa podgatunki ślimaka szarego (*Cornu aspersum*). Jest to północnoafrykański ślimak duży szary (*Cornu aspersum maxima*) i zachodnioeuropejski ślimak mały szary (*Cornu aspersum aspersum*). W pracy o charakterze informacyjno-przeglądowym przedstawiono w sposób skrótowy zagadnienia dotyczące głównego kierunku helikultury tj. technologii produkcji mięsnej ślimaka szarego. Przedstawiono też podstawowe zagadnienia dotyczące biologii hodowlanej ślimaków oraz wartości odżywczej i wydajności technologicznej w przetwórstwie ich mięsa. Porównano wartości parametrów wartości odżywczej i wydajności mięsnej oraz cech biologicznych obu podgatunków ślimaka szarego. Dokonano też przeglądu obowiązujących do tej pory w zakresie helikultury przepisów weterynaryjnych. W pracy wykorzystano odpowiednie piśmiennictwo krajowe i zagraniczne.

Słowa kluczowe: Helikultura, ślimak szary, *Cornu aspersum*, technologia produkcji, jakość mięsa

¹ Instytut Zootechniki PIB w Krakowie | ORCID 0000-0001-6920-451X | wkład pracy: 50% | e-mail: maciej.ligaszewski@iz.edu.pl

² Instytut Zootechniki PIB w Krakowie | ORCID: 0000-0001-7025-8689 | wkład pracy: 50% | e-mail: przemyslaw.pol@iz.edu.pl